

Creating
an inclusive
community
together

Macedonian | Македонски

Извештај за Плановите за насочена акција

од 1 јули 2022 г. до 30 јуни 2023 г.

Австралиска стратегија за онеспособеност 2021-2031

Овој документ, Извештај за Плановите за насочена акција за периодот од 1 јули 2022 г. до 30 јуни 2023 г., во склоп на Австралиската стратегија за онеспособеност, е заштитен со меѓународната лиценца Creative Commons Attribution 4.0 International License, со исклучок на:

- Заштитниот знак и ознаките на Австралиската стратегија за онеспособеност 2021-2031
- Сите материјали од трети страни
- Сите слики и/или фотографии.

Повеќе информации за оваа лиценца може да се најдат на местото на интернет на Creative Commons: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>

Права за користење

Користењето на овој документ, делумно или во целост, мора да ги содржи следните авторски обележја:

© Commonwealth of Australia (Department of Social Services) 2023

Сите прашања во врска со авторските права и за секакво користење на информациите од овој документ треба да бидат упатени до Одделот за социјални служби (Department of Social Services):

По електронска пошта: communication@dss.gov.au

По пошта: Corporate Communications and Media Relations Branch
Department of Social Services,
GPO Box 9820, Canberra ACT 2601

Содржина

Вовед	2
Напредок на национално ниво	4
План за насочена акција за вработување	8
План за насочена акција за односот на заедницата	12
План за насочена акција за раното детство	16
План за насочена акција за безбедност	20
План за насочена акција за постапување во итни случаи	24
Акциите во пракса	28
Работници со онеспособеност во јавниот сектор во Квинсленд	29
Пробни програми за вработување.....	30
Тасманиски началник за онеспособеност	31
Работилница за родители чии деца имаат поинаков развој од другите.....	32
Програма за семејни центри за аборицински деца и семејства.....	33
Поддршка со однесувањето и намалување и укинување на практиките за ограничување	34
Состаноците за постапување во итни ситуации да ги вклучуваат и давателите на услуги	35
Иницијатива за дејствување во итни случаи на семејно насилство во коишто се вклучени луѓе со онеспособеност	36
Достапни прифатилишта и поддршка	37
Програма за посредување во Австралиската Престолнинска Територија.....	38
Програма за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност	39
Краток преглед на напредокот од 3 декември 2021 г.	40

Вовед

Австралиската стратегија за онеспособеност 2021-2031 (Australia's Disability Strategy 2021-2031 - ADS) утврдува план со кој ќе се променат животите на луѓето со онеспособеност во текот на десетгодишен период.

Во склоп на Стратегијата ADS, Плановите за насочена акција (Targeted Action Plans - TAPs) засилено се сосредоточуваат да постигнат специфични цели во текот на тригодишен период со што ќе се подобрат резултатите за луѓето со онеспособеност.

Секој план TAP е порачан и поткрепен од сите австралиски министри за онеспособеност и вклучува низа насочени и усогласени акции од страна на владите на државите и териториите.

Ова е втор годишен извештај за плановите TAP. Тој се надоврзува на напредокот за којшто беше известно по истекот на првата година од Стратегијата ADS и го опфаќа периодот од 1 јули 2022 г. до 30 јуни 2023 г.

Иако оваа група на планови TAP постигна голем број позитивни резултати, има повеќе акции за коишто извештајот покажува дека доцнат со спроведувањето.

Следниот извештај за плановите TAP ќе биде последен за оваа група планови TAP. Австралиската влада, во соработка со владите на државите и териториите, почна да работи на утврдувањето на следната група планови TAP.

Петте Платови за насочена акција (ТАР) отпочнати со Стратегијата ADS на 3 септември 2021 г. се однесуваат на:

- **Вработувањето**
- **Односот на заедницата**
- **Раното детство**
- **Безбедноста**
- **Постапувањето во итни случаи**

Поднесување извештаи за плановите ТАР

Во склоп на Стратегијата ADS, владите на сите држави и територии се обврзаа да поднесуваат посеопфатни и повидливи извештаи за да осигурат подобар увид и поголема одговорност при подобрувањето на животот на луѓето со онеспособеност.

Годишниот извештај за плановите ТАР дава најнови информации за напредокот на тоа што го работат владите за да ги применат и унапредат акциите и успехите предвидени со плановите ТАР. Извештаите за плановите ТАР се објавуваат еднаш годишно врз основа на финансиската година, а во согласност со барањата за подобрен начин на известување во склоп на Стратегијата ADS.

Првиот годишен извештај за плановите ТАР (Прв извештај ТАР) беше објавен на 25 ноември 2022 г. и го опфаќа периодот од почнувањето на 3 декември 2021 г. до 30 јуни 2022 г.

Сегашниот извештај

Вториот годишен извештај за плановите ТАР (Втор извештај ТАР) се надоврзува на напредокот за којшто беше известено во првата година од Стратегијата ADS и го опфаќа периодот од 1 јули 2022 г. до 30 јуни 2023 г. Внесени се најновите информации од сите влади: австралиската влада и владите на државите и териториите, со посебен осврт на повеќе преземени акции.

Извештајот се состои од два документи; Втор извештај ТАР и прилог.

Вториот извештај ТАР содржи кус преглед, податоци и графикони. Исто така содржи и поголем број примери за да покаже како се спроведуваат и како напредуваат акциите. Извештајот исто така содржи и краток преглед на напредокот постигнат откако започна Стратегијата ADS (декември 2021 г. – јуни 2023 г.).

Во Прилогот е прикажана состојбата на напредувањето на 30 јуни 2023, а дадени се и најнови информации за секоја од вкупно 374 преостанати акции за да се покаже како напредува односната акција:

 Завршено	Акцијата била завршена во периодот меѓу 1 јули 2022 г. и 30 јуни 2023 г.
 Во тек	Акцијата се одвива во согласност со плановите.
 Извесно доцнење	Акцијата е во тек, меѓутоа малку доцни во однос на првичниот временски распоред.
 Привремено прекината	Акцијата или почнала, или требало да почне, но била привремено прекината.
 Почнува во иднина	Акцијата треба да почне по 30 јуни 2023 г.
 Не се однесува на оваа акција	Акцијата била завршена до 30 јуни 2022 г.

Прилогот исто така ја содржи и состојбата на акциите од Првиот извештај ТАР за да може да се направи споредба. За сите акции е прикажана врска до соодветниот Приоритет од Правилникот на Стратегијата ADS.

Повеќе информации за Стратегијата ADS, вклучувајќи ги и плановите ТАР, може да се најдат на:

www.disabilitygateway.gov.au/ads

Напредок на национално ниво

Извештајот се однесува на периодот 2022-2023 г. и се сосредоточува на напредувањето на 374 акции што беа преостанати (недовршени) од периодот за известување 2021-2022 г. Иако напредувањето на акциите во овој период за известување покажува зголемување на бројот на завршени акции во споредба со периодот за известување 2021-2022 г., има неколку планови ТАР со поголем број акции што малку доцнат или се привремено прекинати.

На прв поглед, напредокот на национално ниво во сите пет планови ТАР што се состојат од 374 преостанати акции во периодот за известување 2022-2023 г. го покажува следното:

- **310 (83%)** од акциите се пријавени како завршени или во тек, при што:
 - **101 (27%)** акции се завршени, а
 - **209 (56%)** акции се во тек.
- **64 (17%)** акции е известно дека малку доцнат, дека се привремено прекинати или дека треба да почнат во иднина.

Еве какви се резултатите на национално ниво и на ниво на одделните држави и територии:

- Австралиската Престолнинска Територија има најголем процент завршени акции со **58%**
- Северната Територија има највисок процент акции што се во тек со **79%**
- Процентот на завршени акции или акции во тек во Викторија е **96%**, а во Западна Австралија е **97%**
- Австралиската влада и Нов Јужен Велс имаат највисок процент на акции што доцнат, односно **31%**, и акции што се привремено прекинати, односно **35%**.

Владите напоменаа дека некои доцнења или привремени прекини се продолжителни дејствија од претходни проблеми што предизвикале доцнење, како што е КОВИД-19 или чекањето резултати од ревизиите, на пример, ревизијата на Кралската комисија за насилство, злоупотребување, запоставување и искористување на луѓето со онеспособеност (Royal Commission into Violence, Abuse, Neglect and Exploitation of People with Disability) и ревизијата на Програмата NDIS. Други причини за доцнењето на акциите може да се припишат на ревизии на временските рокови заради усогласување со други работи што ги спроведува владата, како што е Националната стратегија за аутизам (National Autism Strategy) и Стратегијата за раното детство (Early Years Strategy); а во некои случаи преговорите околу ставовите и постигнувањето согласност за споделување на податоци меѓу владите трае подолго од очекуваното.

Напредок на национално ниво

За периодот од 1 јули 2022 г. до 30 јуни 2023 г., за повеќето планови ТАР беше известно дека 80% или повеќе од акциите опфатени со плановите се завршени или се во тек во периодот за којшто се известува. Планот ТАР за постапување во итни случаи има највисок сооднос на завршени акции и акции што се во тек, со 93%. Иако Планот ТАР за безбедност има најнизок сооднос на завршени акции и акции што се во тек, тој е на второ место според соодносот на завршени акции со 29%.

Табела 1: Напредувањето на акциите од плановите ТАР за периодот за којшто се известува, 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	12	23	16	1	2	54
Нов Јужен Велс	3	25	12	3	0	43
Викторија	18	30	2	0	0	50
Квинсленд	14	28	4	0	0	46
Западна Австралија	10	20	1	0	0	31
Јужна Австралија	13	31	7	2	1	54
Тасманија	5	13	8	0	0	26
Австралиска Престолничка Територија	21	12	3	0	0	36
Северна Територија	5	27	1	1	0	34
Вкупно	101	209	54	7	3	374
Проценти	27%	56%	14%	2%	1%	

Табела 2: Напредувањето на 374-те акции за секој одделен ТАР и состојбата во текот на периодот за којшто се известува, 2022–2023 г.

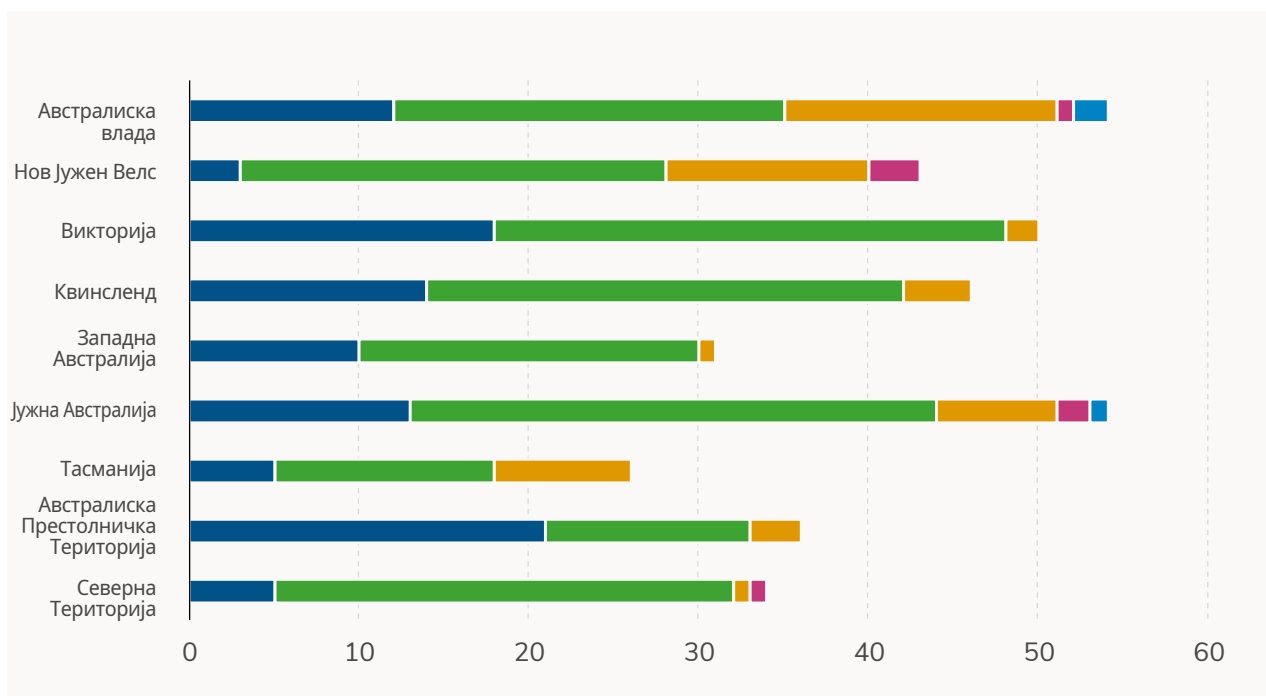
ТАР	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Вработување	17	47	9	0	0	73
Однесување на заедницата	20	33	10	0	0	63
Деца на предучилишна возраст	20	43	7	3	1	74
Безбедност	34	52	25	4	2	117
Постапување во итни случаи	10	34	3	0	0	47
Вкупно	101	209	54	7	3	374
Проценти	27%	56%	14%	2%	1%	

Напомена: Вкупниот збир на процентите можеби не изнесува 100 поради заокружувањето на децималите.

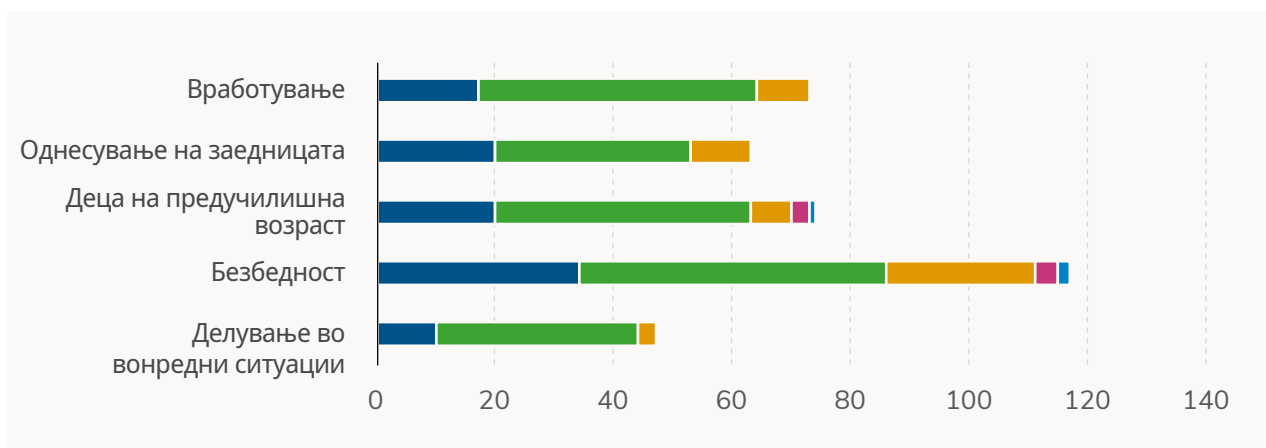
Легенда: Напредување на планот ТАР на национално ниво 2022–2023 г.

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 1: Напредувањето на акциите од плановите ТАР за периодот за којшто се известува, 2022-2023 г.

Графикон 2: Напредувањето на 374-те акции за секој одделен ТАР и состојбата во текот на периодот за којшто се известува, 2022–2023 г.

План за насочена акција за вработување

Вовед

Планот ТАР за вработување (Employment TAP) има цел да поттикне напредок во однос на областа во којашто треба да се постигнат резултати во поглед на вработувањето и финансиската сигурност (Employment and Financial Security Outcome Area) на Стратегијата ADS.

Оваа област во којашто треба да се постигнат резултати се стреми да осигури дека луѓето со онеспособеност имаат економска сигурност, а тоа им овозможува да прават планови за иднината и да имаат избор и контрола врз својот живот.

Клучен составен дел на економската сигурност е вработувањето и овој план ТАР ќе даде клучен придонес за оваа област во којашто треба да се постигнат резултати.

Планот ТАР за вработување опфаќа 73 акции од страна на австралиската влада и владите на државите и териториите за коишто се поднесува извештај за периодот 2022-2023 г.

Тука спаѓаат акции што ќе испорачаат пробни програми за вработување за да ги поврзат луѓето со онеспособеност со оние области во коишто недостига квалификувана работна сила, ќе работат на зголемување на стапката на вработеност на лицата со онеспособеност во јавните служби и ќе поттикнат подобрувања на програмите за вработување.

Цели

- 1. Да се зголеми стапката на вработеност на луѓето со онеспособеност.**
- 2. Да се подобри премиот на младите луѓе со онеспособеност од училишните клупи во работната сила.**

План ТАР за вработување

Табела 3: Планот ТАР за вработување – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	2	5	2	0	0	9
Нов Јужен Велс	0	4	2	0	0	6
Викторија	5	12	1	0	0	18
Квинсленд	3	6	0	0	0	9
Западна Австралија	1	5	1	0	0	7
Јужна Австралија	1	7	2	0	0	10
Тасманија	2	1	1	0	0	4
Австралиска Престолничка Територија	3	2	0	0	0	5
Северна Територија	0	5	0	0	0	5
Вкупно на национално ниво	17	47	9	0	0	73

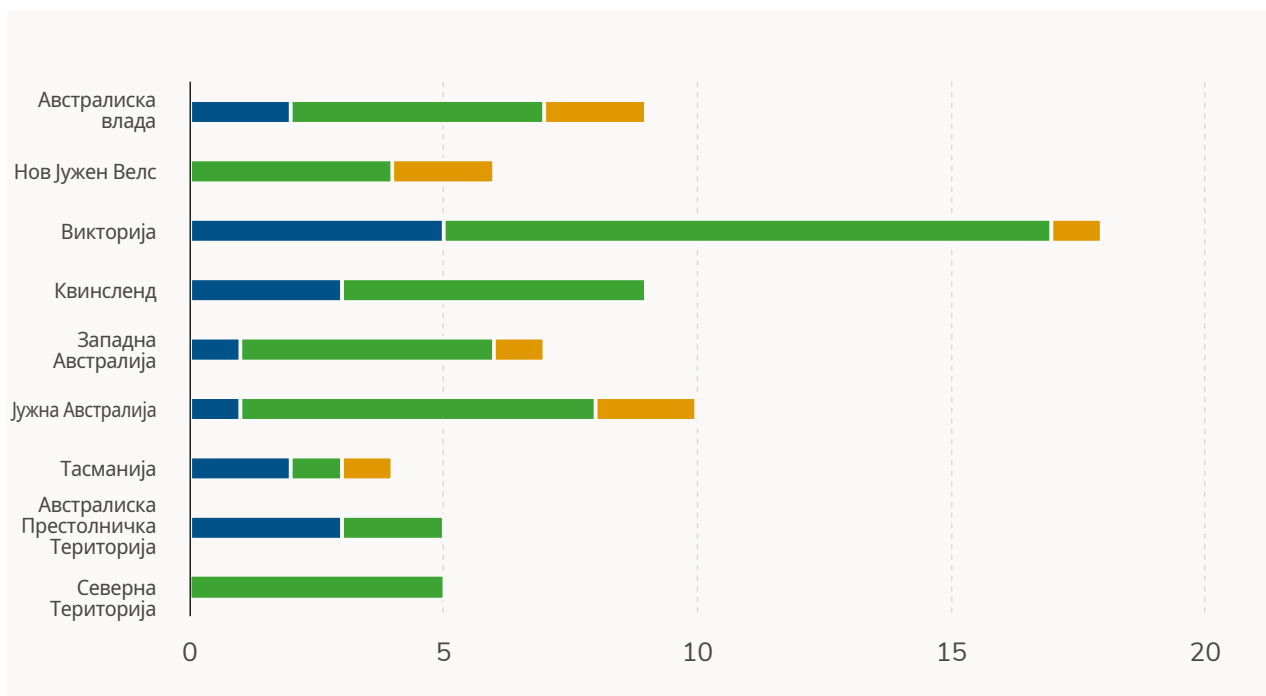
Табела 4: Планот ТАР за вработување – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Цел	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Цел 1	12	28	8	0	0	48
Цел 2	5	19	1	0	0	25
Севкупно	17	47	9	0	0	73

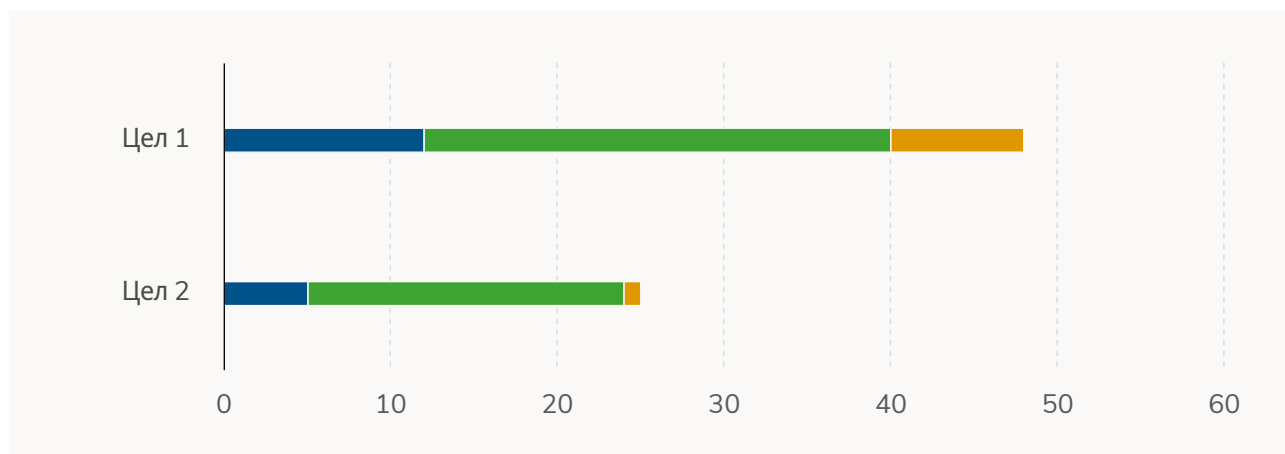
Легенда: Напредување на планот ТАР за вработување

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 3: Планот ТАР за вработување – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Графикон 4: Планот ТАР за вработување – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

План за насочена акција за односот на заедницата

Вовед

Планот ТАР за односот на заедницата има цел да поттикне напредок во однос на областа во којашто треба да се постигнат резултати во поглед на односот на заедницата (Community Attitudes ТАР) од Стратегијата ADS.

Оваа област во којашто треба да се постигнат резултати се стреми да осигури дека односот на заедницата ќе се подобри и ќе им овозможи на луѓето со онеспособеност да имаат целосна рамноправност, вклученост и учество во општеството.

Планот ТАР за односот на заедницата опфаќа 63 акции од страна на австралиската влада и владите на државите и териториите за коишто се поднесува извештај за периодот 2022-2023 г.

Тука спаѓаат акции што кај луѓето со онеспособеност ќе развијат доверба во клучните професионални лица, ќе го подобрат ангажирањето во заедницата и ќе обезбедат материјали за обука на персоналот кој има директен контакт со лицата со онеспособеност за да се подобри нивното разбирање на онеспособеноста.

Цели

- 1. Работодавците го ценат придонесот што го даваат луѓето со онеспособеност во работната сила и ги знаат користите од вработувањето на лица со онеспособеност.**
- 2. Клучните професионални работници се способни сигурно и позитивно да им одговорат на лицата со онеспособеност.**
- 3. Зголемена застапеност на луѓето со онеспособеност на раководни места.**
- 4. Подобрување на односот на заедницата заради позитивно влијание врз Правилникот за приоритети на Стратегијата.**

План за насочена акција за односот на заедницата

Табела 5: Планот ТАР за односот на заедницата – напредување на акциите преземени од владите во 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	2	1	0	0	0	3
Нов Јужен Велс	0	8	2	0	0	10
Викторија	3	6	1	0	0	10
Квинсленд	6	6	0	0	0	12
Западна Австралија	1	2	0	0	0	3
Јужна Австралија	1	3	1	0	0	5
Тасманија	1	0	4	0	0	5
Австралиска Престолничка Територија	5	3	2	0	0	10
Северна Територија	1	4	0	0	0	5
Вкупно на национално ниво	20	33	10	0	0	63

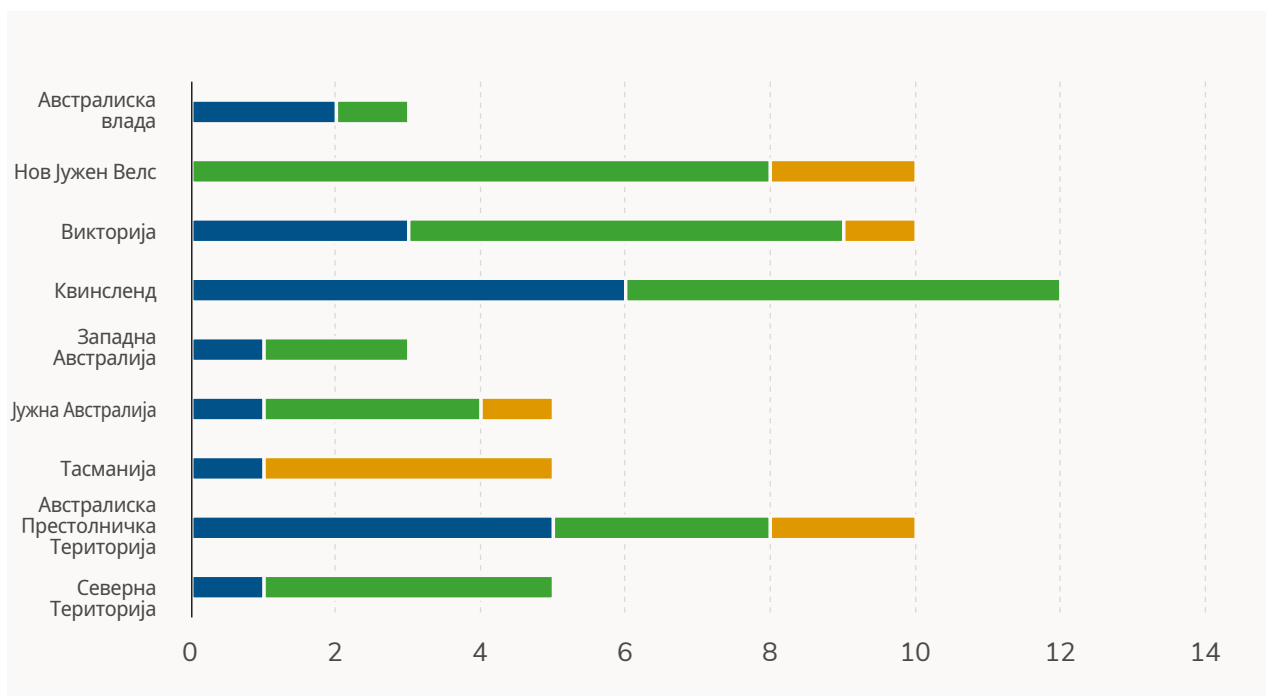
Табела 6: Планот ТАР за односот на заедницата – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Цел	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Цел 1	2	5	0	0	0	7
Цел 2	4	10	4	0	0	18
Цел 3	4	3	0	0	0	7
Цел 4	10	15	6	0	0	31
Севкупно	20	33	10	0	0	63

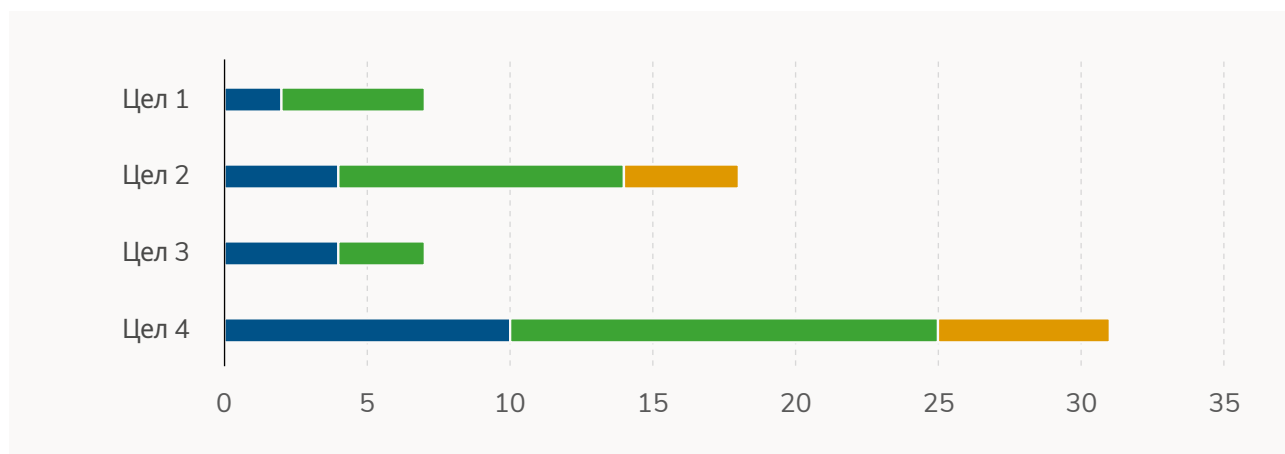
Легенда: Напредување на планот ТАР за односот на заедницата

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 5: Планот ТАР за односот на заедницата – напредување на акциите преземени од владите во 2022-2023 г.

Графикон 6: Планот ТАР за односот на заедницата – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

План за насочена акција за раното детство

Вовед

Планот ТАР за раното детство (Early Childhood ТАР) има цел да поттикне напредок во однос на областите од Стратегијата АДС во коишто треба да се постигнат резултати во поглед на здравјето и добросостојбата, образованието и учењето, инклузивните домови и заедници и личната поддршка и поддршката во заедницата.

Секоја од тие области во коишто треба да се постигнат резултати има за цел да осигури дека луѓето со онеспособеност ќе ги постигнуваат највисоките можни резултати во поглед на здравјето и добросостојбата во текот на целиот свој живот; дека ќе го остварат својот целосен потенцијал преку образование и учење; дека ќе живеат во инклузивни, лесно пристапни и добро осмислени домови и заедници и дека ќе имаат пристап до низа разновидни поддршки што ќе им помогнат да живеат самостојно и да учествуваат во животот на својата заедница.

Планот ТАР за раното детство опфаќа 74 акции од страна на австралиската влада и владите на државите и териториите за коишто се поднесува извештај за периодот 2022-2023 г.

Тука спаѓаат акции за изработка на информативни материјали, за воспоставување групи за врсничка поддршка, за поддршка на родителите и негувателите и за унапредување на инклузивните начини на постапување во детските градинки и во установите за образование и згрижување во раното детство.

Цели:

- 1. Да се овозможи рано препознавање на онеспособеноста или на проблемите во развојот и да се воведат појасни насоки и навремен пристап до соодветните поддршки.**
- 2. Да се зголемат способноста и капацитетот на клучните служби и системи да им даваат поддршка на родителите и негувателите за истите да можат да носат информирани одлуки во врска со своето дете.**
- 3. Да се поттикне поголемо чувство за вклучителност и да се обезбедат можности за родителите, негувателите и децата да градат врснички мрежи, вклучувајќи ги и Абориџините и луѓето од островите во Торесовиот Теснец, како и родителите и негувателите со разновидно културно и јазично потекло.**

План за насочена акција за раното детство

Табела 7: Планот ТАР за раното детство – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	3	3	4	1	0	11
Нов Јужен Велс	1	2	0	2	0	5
Викторија	2	2	0	0	0	4
Квинсленд	2	7	0	0	0	9
Западна Австралија	1	4	0	0	0	5
Јужна Австралија	7	6	1	0	1	15
Тасманија	1	3	2	0	0	6
Австралиска Престолничка Територија	2	3	0	0	0	5
Северна Територија	1	13	0	0	0	14
Вкупно на национално ниво	20	43	7	3	1	74

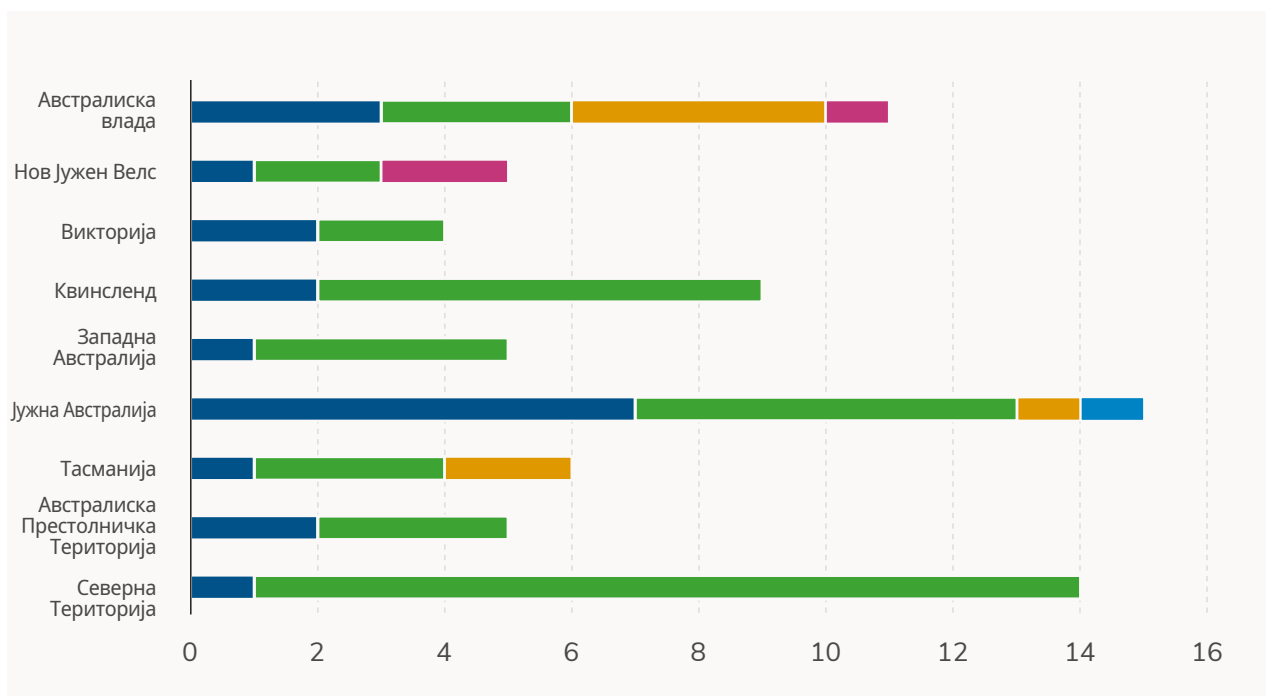
Табела 8: Планот ТАР за раното детство – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Цел	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Цел 1	9	17	2	2	1	31
Цел 2	9	17	2	1	0	29
Цел 3	2	9	3	0	0	14
Севкупно	20	43	7	3	1	74

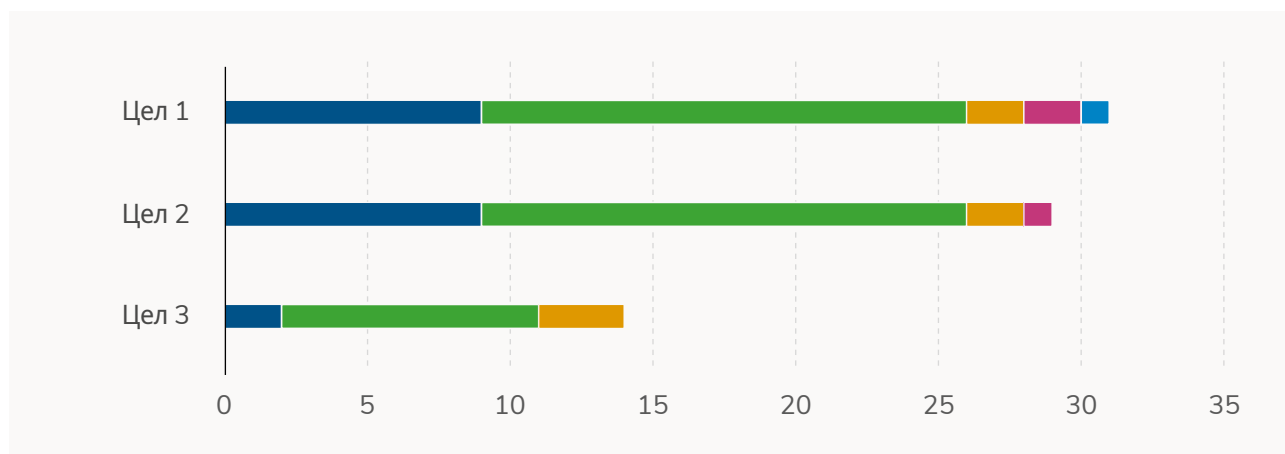
Легенда: Напредување на планот ТАР за раното детство

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 7: Планот ТАР за раното детство – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Графикон 8: Планот ТАР за раното детство – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

План за насочена акција за безбедност

Вовед

Планот ТАР за безбедност (Safety TAP) има цел да поттикне напредок во однос на областа од Стратегијата ADS во којашто треба да се постигнат резултати во поглед на безбедноста, правата и правдата (Safety, Rights and Justice Outcome Area).

Оваа област во којашто треба да се постигнат резултати се стреми да осигури дека луѓето со онеспособеност се поттикнувани, поддржувани и заштитени и дека се чувствуваат безбедни и рамноправни пред законот.

Планот ТАР за безбедноста опфаќа 117 акции од страна на австралиската влада и владите на државите и териториите за коишто се поднесува извештај за периодот 2022-2023 г.

Тука спаѓаат акции што поддржуваат препознавање на луѓето со онеспособеност кои се во опасност да претрпат нешто лошо; акции што разгледуваат како подобро да се усогласат националното законодавство и политика и да се подобрат услугите и ресурсите со коишто се поддржуваат луѓето кои се во опасност.

Цели

- 1. Да се развие способност за препознавање и за реагирање на опасноста, како и заштитните фактори што ќе доведат до тоа некое лице со онеспособеност да искуси, или можеби да дојде во опасност да искуси нешто лошо.**
- 2. Да се осигури дека општите и специјализираните служби за онеспособеност обезбедуваат соодветни и добро одмерени заштити за луѓето со онеспособеност кои искусуваат или можеби се во опасност да икусат нешто лошо.**
- 3. Да се засилат системите на сите државни служби и поддршките што истите им ги даваат на луѓето со онеспособеност на кои им се заканува опасност да им се случи нешто лошо.**
- 4. Да се намали и да се укине користењето на практики за ограничување во сите системи на државните служби.**
- 5. Да се развиваат личните капацитети и делотворни природни одбрани (на пример, неформалните поддршки и заштита како што е поврзаноста со семејството и со заедницата) на луѓето со онеспособеност.**

План за насочена акција за безбедност

Табела 9: Планот ТАР за безбедност – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	5	4	8	0	2	19
Нов Јужен Велс	1	9	7	1	0	18
Викторија	6	8	0	0	0	14
Квинсленд	3	6	4	0	0	13
Западна Австралија	5	6	0	0	0	11
Јужна Австралија	3	7	3	2	0	15
Тасманија	0	6	1	0	0	7
Австралиска Престолничка Територија	9	4	1	0	0	14
Северна Територија	2	2	1	1	0	6
Вкупно на национално ниво	34	52	25	4	2	117

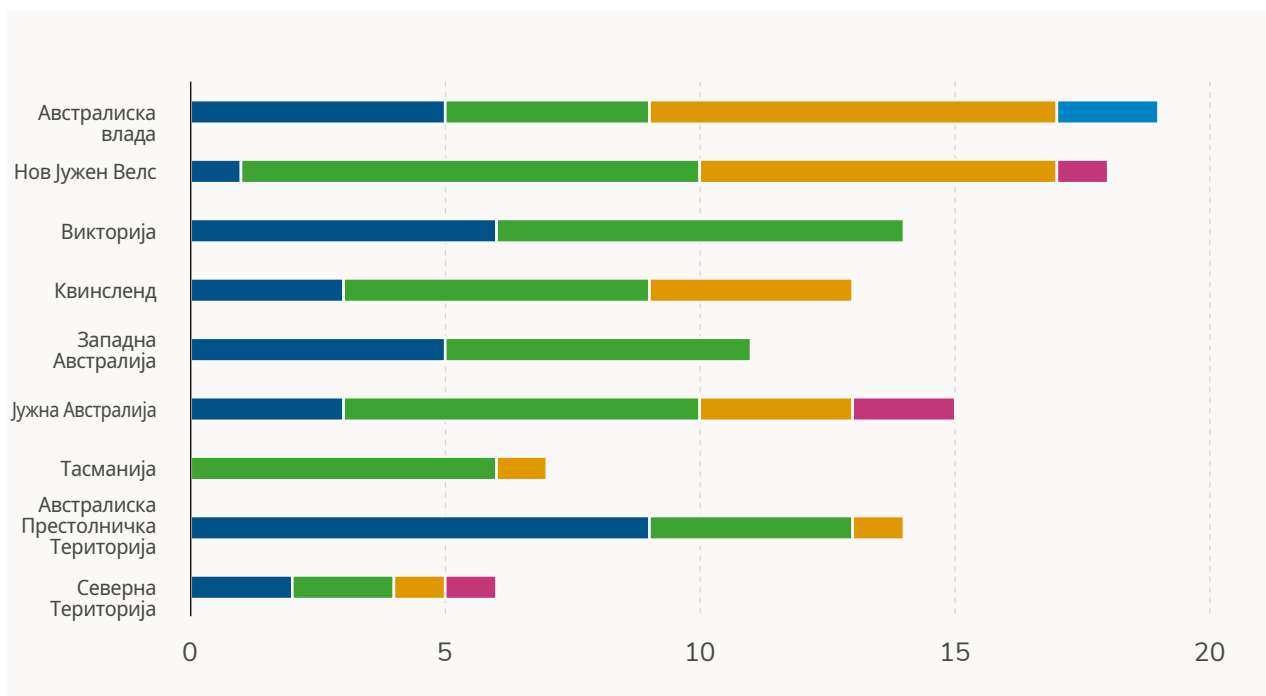
Табела 10: Планот ТАР за безбедност – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Цел	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Цел 1	5	7	4	0	1	17
Цел 2	10	11	4	0	0	25
Цел 3	12	23	11	1	1	48
Цел 4	4	10	5	2	0	21
Цел 5	3	1	1	1	0	6
Севкупно	34	52	25	4	2	117

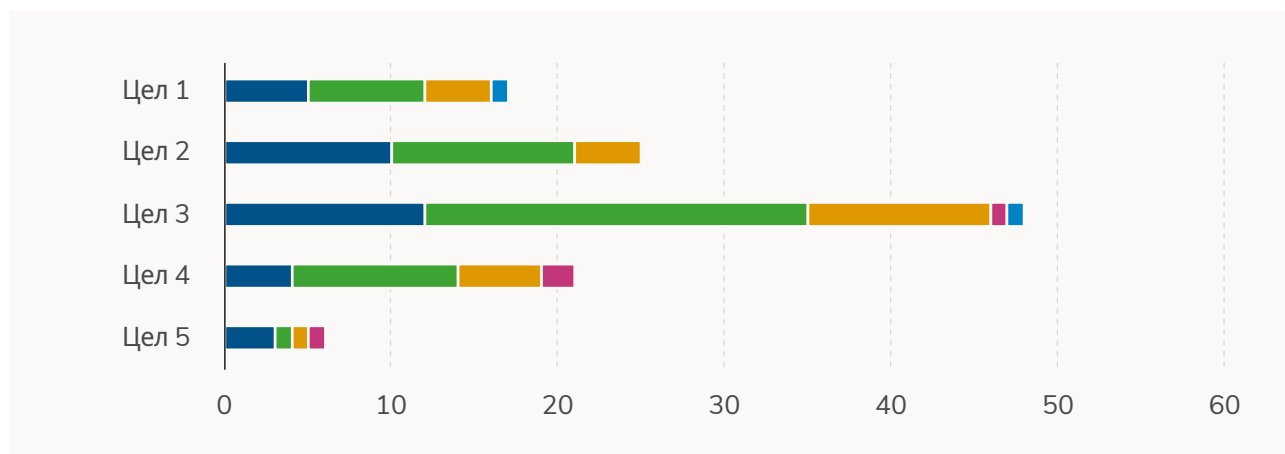
Легенда: Напредување на планот ТАР за безбедност

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 9: Планот ТАР за безбедност – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Графикон 10: Планот ТАР за безбедност – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

План за насочена акција за постапување во итни случаи

Вовед

Планот ТАР за постапување во итни случаи (Emergency Management ТАР) има цел да поттикне напредок во однос на областа од Стратегијата ADS во којашто треба да се постигнат резултати во поглед на здравјето и добросостојбата (Health and Wellbeing Outcome Area).

Оваа област во којашто треба да се постигнат резултати се стреми да осигури дека луѓето со онеспособеност ќе постигнуваат најдобри можни резултати во поглед на здравјето и добросостојбата во текот на целиот свој живот.

Планот ТАР за постапување во итни случаи опфаќа 47 акции од страна на австралиската влада и владите на државите и териториите за коишто се поднесува извештај за периодот 2022-2023 г.

Тука спаѓаат акции што активно бараат повратни мислења од луѓето со онеспособеност и од секторот за онеспособеност, вршат ревизии и ги подобруваат плановите за постапување во итни случаи и подготвеноста за подобро вклучување на луѓето со онеспособеност, и ги подобруваат начините на комуницирање при итни случаи.

Цели

- 1. Да се осигури дека постапките за планирање при несреќи/итни случаи заради оценување на опасноста од несреќи и плановите за постапување при несреќи/итни случаи ги вклучуваат луѓето со онеспособеност.**
- 2. Да се осигури дека инклузивните постапки за постапување, подготвување и опоравување при несреќи/итни случаи ги поддржуваат здравјето и добросостојбата на луѓето со онеспособеност пред, во текот на, и по итните случаи.**

План за насочена акција за постапување во итни случаи

Табела 11: Планот ТАР за постапување во итни случаи – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	0	10	2	0	0	12
Нов Јужен Велс	1	2	1	0	0	4
Викторија	2	2	0	0	0	4
Квинсленд	0	3	0	0	0	3
Западна Австралија	2	3	0	0	0	5
Јужна Австралија	1	8	0	0	0	9
Тасманија	1	3	0	0	0	4
Австралиска Престолничка Територија	2	0	0	0	0	2
Северна Територија	1	3	0	0	0	4
Вкупно на национално ниво	10	34	3	0	0	47

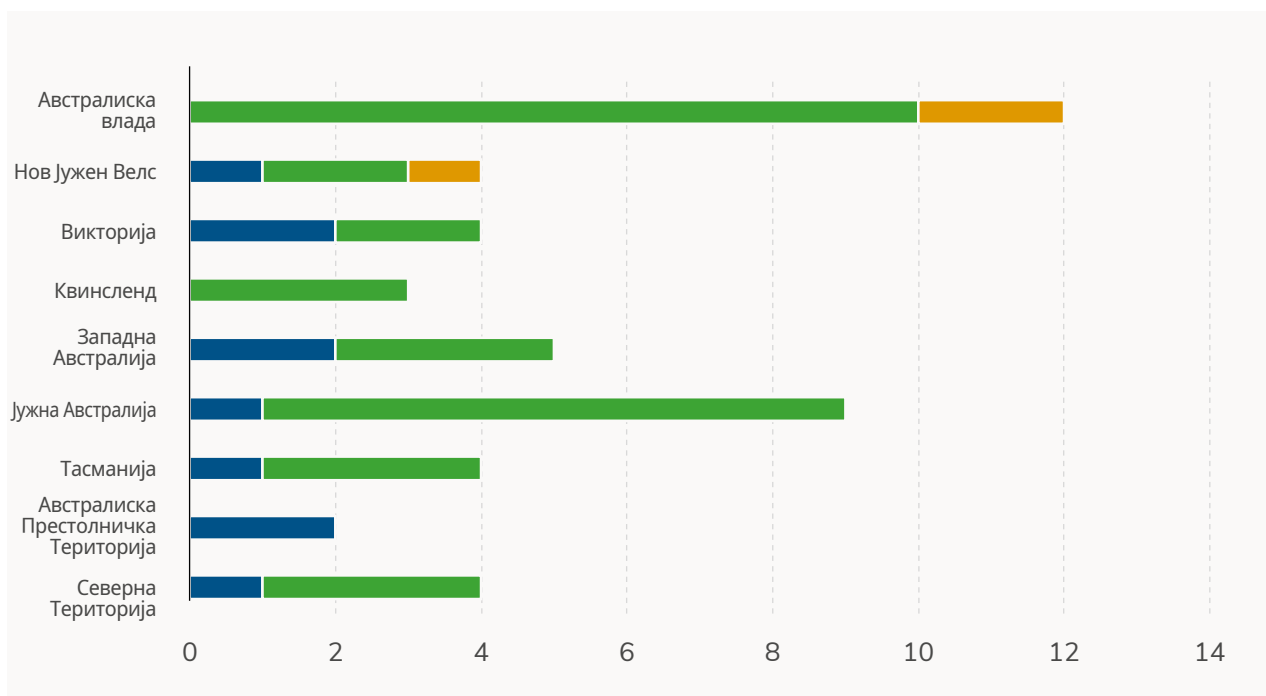
Табела 12: Планот ТАР за постапување во итни случаи – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Цел	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Цел 1	6	17	1	0	0	24
Цел 2	4	17	2	0	0	23
Севкупно	10	34	3	0	0	47

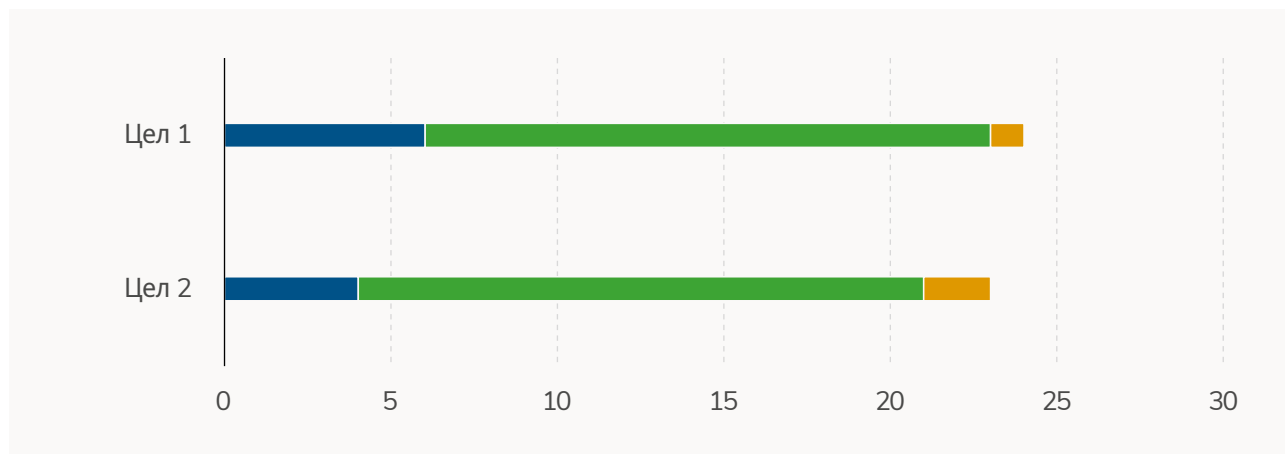
Легенда: Напредување на планот ТАР за постапување во итни случаи

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 11: Планот ТАР за постапување во итни случаи – напредување на акциите преземени од владата во 2022-2023 г.

Графикон 12: Планот ТАР за постапување во итни случаи – напредување на акциите согласно поставените цели во 2022-2023 г.

Акциите во пракса

Во текот на периодот за којшто се известува, сите влади работеа на спроведувањето на акциите од плановите ТАР.

Следниот дел од извештајот дава одбрани примери од секој План за насочена акција и од секоја влада за активностите што се спроведени и за тоа како овие акции придонесуваат за подобрување на резултатите за луѓето со онеспособеност.

Работници со онеспособеност во јавниот сектор во Квинсленд

Надлежност:

Квинсленд

План за насочена акција:

Вработување

Цел на планот за насочена акција:

1. Да се зголеми стапката на вработеност на луѓето со онеспособеност.

Акција:

1.4 – Да се изработи следниот Државен план за онеспособеност во соработка со Работничката партија на Квинсленд, преку сосредоточување на можностите за вработување за луѓето со онеспособеност.

Показател:

Новиот државен план за онеспособеност подразбира сосредоточување на можностите за вработување за луѓето со онеспособеност.

- Бројот на жители на Квинсленд со онеспособеност кои се вработени е зголемен и во јавниот и во приватниот сектор ширум Квинсленд.

Состојба: ■ Завршено

Опис:

Планот за онеспособеност на Квинсленд 2022-27: Заедно градиме подобар Квинсленд (Queensland's Disability Plan 2022-27: Together, a better Queensland - QDP) беше објавен во ноември 2022 г. Планот QDP претставува највисок механизам за применување на заложбите на Квинсленд во поглед на Австралиската стратегија за онеспособеност 2021-2031 (ADS) и беше осмислен заеднички со луѓето со онеспособеност.

Планот QDP ги усвојува седумте области во коишто треба да се постигнат резултати од Стратегијата ADS и претставува повик за акција на сите нивоа на власта, во индустријата и во заедницата за да се прошират заложбите за градење на инклузивен Квинсленд.

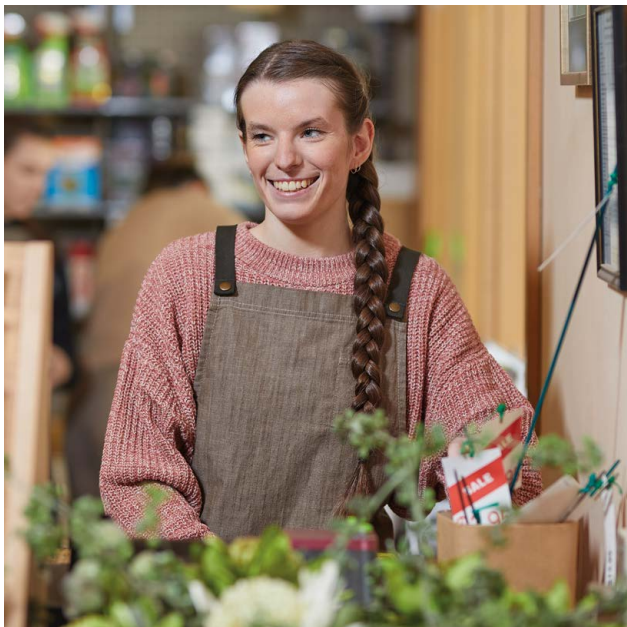
Владата на Квинсленд се залага да ги спроведе своите акции во склоп на поединечните Планови за насочена акција за да го подобри пристапот до образование, вработување, соодветно домување и општество во коешто ќе нема пречки ниту осуда.

Планот QDP ја насочува изработката на Планови за услуги за онеспособеност (Disability Service Plans - DSPs) во државните оддели. Секој раководител на оддел во Квинсленд има законска обврска да изработи план DSP. Планот QDP утврдува дека, покрај тоа што има инклузивни работни места и центри за услуги, невладиниот сектор исто така може да размисли за тоа да изработи планови за акција за онеспособеноста за да известува за постигнувањата и за стапката на вработеност на луѓето со онеспособеност.

Секоја година ќе биде објавуван извештај за напредокот. Кон крајот на петгодишниот период ќе биде извршено оценување на влијанието и делотворноста на планот QDP.

Во јуни 2023 г. Квинсленд беше домаќин на првиот форум на Австралиската стратегија за онеспособеност, насловен **'Заеднички градиме инклузивен Квинсленд'**. Форумот ги претстави Стратегијата ADS и Планот QDP преку панелни дискусии сосредоточени на вработувањето и вклученоста на дело, во коишто учествуваа претставници од секторот за онеспособеност, од пошироката индустрија, од владата и од заедницата.

Пробни програми за вработување

Надлежност:

Одделот за социјални служби
(Department of Social Services) на австралиската влада

План за насочена акција:

Вработување

Цел на планот за насочена акција:

1. Зголемување на стапката на вработеност на луѓето со онеспособеност.

Акција:

1.8 – Пробни програми за вработување – поврзување на луѓето со работните места во областите во коишто има недостиг на квалификувана работна сила.

Соработка со индустријата во спроведувањето на пробни програми што ги поврзуваат учесниците во Програмата за вработување на лица со онеспособеност (Disability Employment Services) со работни места во секторите во коишто има недостиг на квалификувана работна сила.

Показател:

Показателите ќе бидат приспособени за секоја одделна пробна програма.

Состојба: ■ Во тек

Опис:

Одделот за социјални служби и државната агенција Austrade заеднички соработуваа за да изработат пробна програма за испробување на нов пристап кон подобрувањето на резултатите во поглед на вработувањето на луѓето со онеспособеност. Пробната програма за локални поврзувачи во индустријата за туризам (Tourism Local Navigators Pilot) ќе обезбеди локални поврзувачи во целните региони за да им помогне на малите и на средните бизниси од индустријата за туризам да направат реформи во културата на работното место и во практиките за вработување, додека истовремено ја развиваат довербата на работодавците за вработување на луѓе со онеспособеност.

- Оваа Пробна програма беше воспоставена на почетокот на јули 2023 г. и ќе трае дванаесет месеци.
- На 12 даватели на услуги во 8 региони каде што вработувањето е приоритет им беше доделена парична помош за обезбедување на локални поврзувачи.

Одделот за социјални служби соработува со Австралискиот совет за бизнис (Business Council of Australia - BCA), со четири од нивните членови коишто се големи вработувачи и со Австралиската мрежа за онеспособеност (Australian Network on Disability - AND) за да изработат пробна програма што се сосредоточува на поттикнување промени во односот при што преку бизнис заедницата ќе се покажува како треба да изгледа лидерството, и со тоа да ги поттикне најголемите работодавци во Австралија да се сосредоточат на работни места за луѓето со онеспособеност што не се на почетничко ниво. На тој начин ќе покажат дека се безбедни места каде што луѓето со онеспособеност можат да работат и да напредуваат во својата кариера, и ќе поттикнуваат долгорочни поволни резултати во однос на вработувањето на луѓето со онеспособеност, со фокус на напредувањето во кариерата и идни раководни функции.

- Пробната програма почна во август 2023 г. и ќе трае до февруари 2025 г.
- На Австралиската мрежа за онеспособеност ѝ беа доделени парични средства за да ги изработи пробните програми во соработка со четирите големи работодавци и нивните вработени со онеспособеност, за да се дознае како најдобро да се откријат и решат пречките со коишто се соочуваат луѓето со онеспособеност во напредувањето на работното место.

Тасманиски началник за онеспособеност

Надлежност:

Тасманија

План за насочена акција:

Односот на заедницата

Цел на планот за насочена акција:

4. Подобрување на односот на заедницата за да се влијае позитивно врз Приоритетите од Правилникот на Стратегијата ADS.

Акција:

4.1 – Воведувањето на функцијата Тасманиски началник за онеспособеност (Tasmanian Disability Commissioner) ќе осигури дека луѓето со онеспособеност и нивните семејства ги добиваат инклузивните и достапни поддршки и услуги што им се потребни, вклучувајќи ги и тие што се потпомогнати од државните служби, со годишно вложување на \$300.000 во текот на четири години, почнувајќи од 2021-2022 г.

Показател:

- Советувањето со тасманиската заедница е завршено.
- Утврдена е рамката за воведување на функцијата Началник за онеспособеност.

Состојба: ■ Извесно доцнење

Опис:

Кон крајот на 2022 г. почна постапката за вработување, а новиот вршител на должноста началник (Interim Commissioner), Мери Малет, ја презеде функцијата во јануари 2023 г.

Владата на Тасманија се залага да создаде современо законодавство што ќе ги слави силата, разновидноста и искуството на Тасманијците со онеспособеност и се очекува дека новиот Предлог-закон за онеспособеност (Disability Bill) ќе биде готов за разгледување кон средината или кон крајот на 2023 г.

Поставувањето на вршител на должноста началник за онеспособеност обезбедува време и можности пред воведувањето на новото законодавство да се назначи началник за онеспособеност и да се соработува со другите државни службеници. Тоа е со цел да се создадат можности и способности за решавање на поплаките на луѓето со онеспособеност.

Вршителот на должноста началник е овластен државен службеник (Authorised Officer) според Законот за служби и услуги за лица со онеспособеност од 2011 г. - Тасманија (Disability Services Act 2011 - Tas). Овластените службеници можат да влегуваат во објекти за следните цели:

- да осигурат дека лицата кои живеат во тие објекти, или кои таму добиваат специјализирани услуги, ги добиваат негата и поддршката што се неопходни или пожелни за нивното здравје и добросостојба; или
- да ја осигурат безбедноста на лицата внатре.

Вршителот на должноста началник за онеспособеност исто така:

- ќе обезбеди предводништво, ќе ја поддржува вклучителноста и ќе ја унапредува достапноста на државните и другите главни служби и услуги;
- ќе ги унапредува правата на луѓето со онеспособеност;
- ќе воведат механизми за заштита од насилство, злоупотреба, запоставување и искористување на луѓето со онеспособеност и ќе врши надзор над тие механизми; и
- ќе презема дејства во врска со дојави за злоупотребување, запоставување и искористување на луѓе со онеспособеност.

Работилница за родители чии деца имаат поинаков развој од другите

Надлежност:

Јужна Австралија

План за насочена акција:

Рано детство

Цел на планот за насочена акција:

2. Да се зголемат способноста и капацитетите на клучните служби и системи за давање поддршка на родителите и негувателите со цел истите да можат да носат информирани одлуки во врска со своето дете.

Акција:

2.8 – Да се продолжи со развивање на работилница специфично наменета за родители/негуватели кои живеат со дете со онеспособеност – „Поинаков развој“ (“Developing Differently”).

Показател:

- Работилницата е завршена и одобрена.
- Пробната програма е завршена и поднесен е извештај.

Состојба: ■ Завршено

Опис:

Од повратните мислења добиени од родителите кои присуствуваа на работилниците за родителство „Семејствата растат заедно“ (Families Growing Together - FGT) беше утврдено дека многу родители кои живеат со дете со онеспособеност бараат поголема поддршка. Врз основа на тоа, тимот на работилниците FGT подготви специфична работилница со информации од Лесни упатства за родителство (Parent Easy Guides - PEGs) на организацијата Parenting SA – „Деца со онеспособеност“ (Children with a disability) и „Доцнење во развојот“ (“Developmental delay”).

Новата работилница дава кус преглед на типичниот развој, на знаците за предупредување дека нешто е различно во развојот, на што треба да се обрне внимание, како и практични стратегии за одгледување дете со онеспособеност. Работилницата го користи Социјалниот модел за онеспособеност (Social Model of Disability) и е заснована врз нов начин на гледање на нештата, на размислување, постапување и постоење со тоа што им дава простор на родителите да разговараат едни со други, да учат заедно и да размислуваат за своите искуства.

Родителите работат на тоа да усвојат нови насоки и да почнат да се чувствуваат поинаку преку видеоснимки, преку активности и преку групни разговори. На крајот на работилницата, родителите пополнуваат акциски план за родителство во којшто е вклучено и утврдувањето на мрежа за поддршка.

Повратните мислења од родителите кои присуствуваа на пробната работилница беа неверојатно многу позитивни и работилницата за родители „Поинаков развој“ сега ќе се нуди ширум целата држава за да можат родителите да присуствуваат на истата во своите локални заедници.

Програма за семејни центри за абориџински деца и семејства

Надлежност:

Нов Јужен Велс

План за насочена акција:

Рано детство

Цел на планот за насочена акција:

3. Да се поттикне подлабоко чувство на вклученост и да се создадат можности за родителите, негувателите и децата да градат врнички мрежи, вклучувајќи ги и Абориџините и народите од островите во Торесовиот Теснец, како и културно и јазично различните родители и негуватели.

Акција:

3.1 – Да се зголеми капацитетот на Центрите за абориџински деца и семејства (Aboriginal Child and Family Centres - ACFC) во Нов Јужен Велс за да обезбедуваат квалитетно образование во раното детство и координирани здравствени и семејни услуги за абориџинските деца, семејства и заедници.

Центрите ACFC ги поддржуваат абориџинските деца да ги достигнат клучните развојни фази и го подобруваат пристапот до низа разновидни квалитетни услуги во културно безбедно окружување.

Показател:

Годишно известување:

- Зголемено присуство на училишната настава и зголемен успех во училиштето.
- Помал број абориџински деца кои се згрижени во системот за заштита на децата.
- Подобро здравје за абориџинските деца и младинци.

Состојба: ■ Во тек

Опис:

„Посветли почетоци“ (Brighter Beginnings) е иницијатива на целата влада сосредоточена на подобрување на резултатите на децата и нивните семејства во Нов Јужен Велс во првите 2000 дена од животот на детето, од зачнувањето до училишна возраст.

Проширувањето на Програмата за семејни центри за абориџински деца и семејства е иницијатива на „Посветли почетоци“.

Финансиските средства за проширување на Програмата ACFC вклучуваат:

- 42 милиони долари за изградба на шест нови центри ACFC од 2024 г. до 2027 г.,
- 22,5 милиони долари за проширување на деветте постојни центри во Балина, Бруарина, Ганеда, Лајтнинг Риџ, Минто, Маунт Друит, Наура, Торонто и Дунсајд од 2024 г. до 2027 г.
- 1 милион долари годишно за секој центар за трошоци за работење (претходно 535.000 долари).

Иницијативата „Посветли почетоци“ се стреми да осигури дека 67 проценти од децата во Нов Јужен Велс ќе ги достигнат резултатите од петте области од Австралискиот попис на развојот во раното детство (Australian Early Development Census - AEDC) до 2027 г. и му дава поддршка на Нов Јужен Велс да ја надмине целната бројка на иницијативата „Премостување на јазот“ (Closing the Gap), според која 55 проценти од абориџинските деца и децата од островите во Торесовиот Теснец треба да ги имаат достигнато резултатите од петте области од AEDC до 2031 г.

Поддршка со однесувањето и намалување и укинување на практиките за ограничување

Надлежност:

Комисијата за квалитет и безбедност на Програмата NDIS на австралиската влада

План за насочена акција:

Безбедност

Цел на планот за насочена акција:

4. Да се намали и да се укине користењето на практиките за ограничување во сите системи на државните служби.

Акција:

4.4 – Зголемување на напорите да се продолжи со поучувањето и градењето на капацитетите на секторот за онеспособеност и секторот на заедницата за да даваат поддршка со однесувањето и намалување и укинување на практиките за ограничување.

Показател:

Показатели на резултатот

- Намалување на користењето на практики за ограничување со текот на времето.

Показатели за делотворност и ефикасност

- Алатките за поучување и за градење на капацитетите делотворно ја зголемуваат свеста и способноста на секторот за онеспособеност, на главните системи и на заедницата за да се укинат практиките за ограничување.

Состојба: ■ Во тек

Опис:

Во текот на периодот за којшто се известува, Комисијата на Програмата NDIS продолжи да го поучува секторот користејќи низа разновидни средства и начини. Тие вклучуваа:

- 659 активности за ангажирање, како што се состаноци со поединечни даватели на услуги, групни работилници, заинтересирани групи, состаноци на меѓуагенциската мрежа, како и средби за поучување спроведени во соработка со други агенции како што се NDIA, NDS, TAFE, водечки тела и органи на власта во државите и териториите. Ангажирањето опфаќаше низа разновидни прашања што се однесуваа на законските барања, на квалитетот на плановите за поддршка со однесувањето и намалувањето и укинувањето на практиките за ограничување.
- Поврзување со универзитетите за да се поддржат курсевите за поддршка на позитивното однесување на Универзитетот на Квинсленд, универзитетот Флиндерс, универзитетот Кртин, универзитетот Монаш и Универзитетот на Мелбурн.

- Изработка на информативни материјали за практиките во поглед на поддршката со однесувањето, со практиките за ограничување и со обврските според Законот за NDIS, вклучувајќи:

- Водичи за практиките во однос на препознавањето и решавањето на прашањата поврзани со практиките за ограничување (на пример, Водич за практиката на користење технологија за надзор, Ревидиран водич за безбеден превоз).

- Со заеднички труд изработени се пет информативни листови за учесниците во врска со поддршката со однесувањето, што може да се најдат тука: **Информативни листови за учесниците во врска со поддршката со однесувањето | Комисија за квалитет и безбедност на Програмата NDIS (ndiscommission.gov.au) Participant Fact Sheets for Behaviour Support | NDIS Quality and Safeguards Commission (ndiscommission.gov.au).**

- „Списоци за проверка за плановите за поддршка со однесувањето“ во коишто накусо се наведени добрите практики и условите за регистрирање што важат за давателите на специјалистички услуги за поддршка со однесувањето при изработката на планови за поддршка на однесувањето.

- Објавување на информативни материјали, меѓу кои:

- **Докажете се важни | Комисија за квалитет и безбедност на Програмата NDIS (Evidence Matters | NDIS Quality and Safeguards Commission)**, збирка од информативни материјали засновани врз докази за давателите на услуги, учесниците и обезбедувачите на поддршка заради подобрување на практиките за поддршка со однесувањето и за да се намалат практиките за ограничување

- **Лекови за здравје, не за контролирање | Комисија за квалитет и безбедност на Програмата NDIS (Medicines for health, not control | NDIS Quality and Safeguards Commission)**, централизирана збирка од информативни материјали во врска со практиките, како и алатки за давателите на услуги, учесниците и обезбедувачите на поддршка за да се намали и укине користењето на практиките за ограничување.

Комисијата на Програмата NDIS објави 15 предупредувања во врска со практиките со коишто на давателите на услуги за онеспособени лица им се даваат упатства за најдобрите практики за препознавање на опасностите и за дејствување во врска со нив. Истите може да се најдат на: **Practice Alerts | NDIS Quality and Safeguards Commission (ndiscommission.gov.au)**

Отсекот за квалитет на практиките и за клиничко советување (Practice Quality and Clinical Advisory) додели четири грантови поврзани со зголемување на квалитетот на услугите за поддршка со однесувањето во секторот.

Дополнително, беа одржани три предавања на интернет за давателите на услуги за лица со онеспособеност. Предавањата беа на следните теми: лекови за здравје, не за контролирање, опасности од начинот на живот и сеопфатно оценување на здравствената состојба и постапување при епилепсија.

Состаноците за постапување во итни ситуации да ги вклучуваат и давателите на услуги

Надлежност:

Северна Територија
Полициска, противпожарна и итна служба

План за насочена акција:

Постапување во итни случаи

Цел на планот за насочена акција:

1. Да се осигури дека постапките за планирање при несреќи/итни случаи заради оценување на опасноста од несреќи и плановите за постапување при несреќи/итни случаи ги вклучуваат луѓето со онеспособеност.

Акција:

1.2 – Меѓагенциските состаноци и состаноците на секторот да ги вклучуваат и давателите на услуги.

Развојниот тим за онеспособеност при Одделот за семејства, домување и заедници на Територијата ги поддржува Отсекот за правда за младинци (Youth Justice Division); роднините и привремените посвојувачи, како и семејствата клиенти на Одделот коишто имаат дијагноза онеспособеност или доцнење со развојот или за кои постои сомневање дека имаат таква дијагноза.

Показател:

- Меѓагенциските мрежи ја зголемија застапеноста на секторот за онеспособеност и на луѓето кои се соочени со онеспособеност преку учество на состаноците за постапување при немили случаи, преку состаноци на групите за добросостојба и преку известувања од секторот за групи за добросостојба.
- Луѓето кои се соочени со онеспособеност, негувателите и старателите се известувани и имаат пристап до најнови информации во текот на фазите на планирање и подготвување за несреќен случај/планирање за постапување при итен случај.

Состојба: ■ Во тек

Опис:

Водечките агенции за дејствување во случај на познати опасни ситуации (итни случаи) се опишани во Планот за итни случаи на Територијата (Territory Emergency Plan), а ги предводи Одделот на главниот министер и кабинетот (Department of Chief Minister and Cabinet - DCMC). Органот за постапување при опасни ситуации (Hazard Management Authority - HMA) е агенција на владата на Северната Територија надлежна за усогласување и подготвување на планови и способности за реагирање во случај на специфични опасни ситуации. Одговарањето на потребите на поединците кои се изложени на висок степен на опасност е заедничка надлежност на целата заедница, на давателите на услуги и на државните сектори.

Службите за итни случаи на Северната Територија даваат бесплатни јавни соопштенија во врска со тоа како треба луѓето да се подготват, да реагираат и да се опорават при опасни ситуации што се утврдени и при коишто се постапува преку нашата Единица за ангажирање на заедницата (Community Engagement Unit). Ова е со цел да се дадат совети за тоа дека, при некој немил настан, преку осмислено планирање и подготвеност опасноста по лицето може да се намали.

Групата за информирање на јавноста (Public Information Group - PIG), предводена од Одделот DCMC, обезбедува навремено, точно и усогласено објавување на јавни информации во случај на закана или во итен случај, во соработка со државни корпорации и со сите други партнерски организации или клучни заинтересирани страни.

Главната обврска на Групата PIG е да го предводи подготвувањето и објавувањето на сите пораки за јавноста од владата на Северната Територија во текот на одговарањето на и опоравувањето од итниот случај; тоа може да вклучува и ангажирање на преведувачи за Австралискиот знаковен јазик (AUSLAN) за јавни пораки што се објавуваат на телевизијата, како и за преведените материјали. Групата PIG тековно ја ажурира збирката јазични пораки за да се усогласи со новиот австралиски систем за предупредување.

Иницијатива за дејствување во итни случаи на семејно насилство во коишто се вклучени луѓе со онеспособеност

Надлежност:

Викторија

План за насочена акција:

Безбедност

Цел на планот за насочена акција:

3. Да се засилат системите на сите државни служби и поддршките што истите им ги даваат на луѓето со онеспособеност на кои им се заканува опасност да им се случи нешто лошо.

Акција:

3.3 – Иницијатива за дејствување во итни случаи на семејно насилство во коишто се вклучени луѓе со онеспособеност (Disability Family Violence Crisis Response Initiative). Оваа иницијатива посредува при обезбедување финансиски средства за луѓето со онеспособеност кои бегаат од семејно насилство и го финансира работното место Координатор за дејствување во итни случаи на семејно насилство во коишто се вклучени луѓе со онеспособеност (Disability Family Violence Crisis Response Coordinator).

Показател:

Бројот на клиенти кои добиле поддршка и доделените и оправдани финансиски средства обезбедени со посредување.

Состојба: ■ Завршено

Опис:

Иницијатива за дејствување во итни случаи на семејно насилство во коишто се вклучени луѓе со онеспособеност обезбеди непосредна и итна практична помош за повеќе од 250 жртви со онеспособеност кои имале итни ситуации. Жртвите добија пристап до над 100,000 долари поддршка поради онеспособеноста за да останат безбедни и/или за да избегаат од семејното насилство. Тоа вклучуваше финансирање на работници за лична поддршка и негуватели, помагала за онеспособеност, технолошки помагала и достапни можности за превоз.

Оваа иницијатива исто така им даде поддршка на луѓето кои професионално се занимаваат со помагање при семејно насилство за да можат да им даваат подобро приспособена и поделотворна поддршка на жртвите на семејно насилство со онеспособеност преку служби за дополнителни советувања. Тие служби даваат совети за тоа како да се планира безбедноста, за специфичните потреби на луѓето со онеспособеност, како и упати до други специјализирани служби за поддршка при онеспособеност.

Покрај тоа, беа обезбедени финансиски средства за работното место Координатор за дејствување во случај на онеспособеност за да се придонесе за зголемување на способноста на секторот и за подигање на свеста преку организирање на информативни средби и презентации за онеспособеноста и за семејното насилство врз лица со онеспособеност пред разни организации што имаат контакти со жртвите или што ги поддржуваат жртвите на семејно насилство со онеспособеност.

Програмата за службеник за поврзување со лица со онеспособеност (DLO) исто така го поддржува и спроведувањето на Викторискиот план за аутизам (Victorian Autism Plan) и на Десетгодишниот план за душевно здравје (10 Year Mental Health Plan).

Достапни прифатилишта и поддршка

Надлежност:

Западна Австралија

План за насочена акција:

Безбедност

Цел на планот за насочена акција:

3. Да се засилат системите на сите државни служби и поддршките што истите им ги даваат на луѓето со онеспособеност на кои им се заканува опасност да им се случи нешто лошо.

Акција:

3.1 – Достапни прифатилишта и поддршка

Показател:

Спроведувањето на програмата

Состојба: ■ Завршено

Опис:

Двете нови прифатилишта за жртви на семејно и домашно насилство беа отворени во регионите Квинана и Пил во декември 2020 г. Прифатилиштето Ворланг Биди во регионот Пил е првото прифатилиште за жени во целата држава што нуди терапевтски третман, а беше основано по обемен процес на заедничко обмислување во којшто беа вклучени жени кои доживеале семејно насилство. Прифатилиштето нуди специјализирана помош сосредоточена на поединецот за жените кои исто така имаат и онеспособеност, проблеми со душевното здравје или пак кои страдаат поради користење на алкохол и дрога.

Прифатилиштето за жени Андреа Миа во Квинана обезбедува сместување во итни случаи, како и услуги за поддршка, а наменето е за сите жени, вклучувајќи ги и жените со онеспособеност.

Од декември 2021 г. до денес, прифатилиштето Ворланг Биди им даде поддршка на 5 жени со онеспособеност, а Андреа Миа им даде поддршка на 3 жени со онеспособеност, вклучувајќи и едно дете. Ниедна од жените немаше поддршка од негувател за да биде примена во прифатилиштата.

Програма за посредување во Австралиската Престолнинска Територија

Надлежност:

Австралиската Престолнинска Територија

План за насочена акција:

Безбедност

Цел на планот за насочена акција:

3. Да се засилат системите на сите државни служби и поддршките што истите им ги даваат на луѓето со онеспособеност на кои им се заканува опасност да им се случи нешто лошо.

Акција:

3.6 Програма за посредување

Показател:

Програмата за посредување продолжува да работи.

Состојба: ■ Завршено

Опис:

Програмата за посредување во Австралиската Престолнинска Територија (ACT Intermediary Program) продолжува да обезбедува посредници при разговорите со полицијата, во судските случаи и во работењето со професионалните правни работници ширум Австралиската Престолнинска Територија. До 14 јуни 2023 г., Програмата за посредување доби 787 упати од полицијата, 129 барања од судовите (Врховниот и основните) и 14 барања од професионални правни работници, првенствено од Службата за правна помош (Legal Aid).

Околу 57% од сите упати до Програмата вклучуваа сведок со дополнителни тешкотии за комуникација независно од возраста. Тоа вклучуваше проблеми како што се тешкотии со учењето, разни аутистички нарушувања, когнитивна онеспособеност, доцнење во говорот, физички онеспособености, проблеми со душевното здравје и трауми.

Посредниците со соодветна стручност вршат проценка на комуникациските способности и им даваат соодветна препорака на полицијата, судовите и професионалните правни работници за најдобрите стратегии за комуникација а, оттаму, и за обезбедување на најдобри докази.

Програмата продолжува да ги поврзува сите добиени упати (100%) со посредник кој поседува соодветна стручност.

Програма за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност

Надлежност:

Националната агенција за постапување во итни случаи при австралиската влада

План за насочена акција:

Постапување во итни случаи

Цел на планот за насочена акција:

2. Да се осигури дека инклузивните постапки за постапување, подготвување и опоравување при несреќи/итни случаи ги поддржуваат здравјето и добросостојбата на луѓето со онеспособеност пред, во текот на, и по итните случаи.

Акција:

2.5 Националната агенција за постапување во итни случаи (National Emergency Management Agency), којашто ја опфаќа и поранешната Агенција за национално закрепнување и издржливост (National Recovery and Resilience Agency) во своите извештаи ќе почне да ги вклучува недостигот на информативни материјали и незадоволените потреби на луѓето со онеспособеност во иницијативите за опоравување и за намалување на опасноста преку постојните деловни процеси на Агенцијата.

Показател:

За недостигот на информативни материјали и незадоволените потреби на луѓето со онеспособеност во иницијативите за опоравување и за намалување на опасноста се известуваат надлежните деловни подрачја на Националната агенција за постапување во итни случаи (којашто ја опфаќа и поранешната Агенција за национално закрепнување и издржливост).

Состојба: ■ Во тек

Опис:

Првата фаза од Програмата за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност (Disability Inclusive Disaster Risk Reduction) веќе е завршена, а се состоеше од истражување на национално ниво што го изврши Центарот за истражување на онеспособеноста при Универзитетот на Сиднеј.

Истражувањето претставува сеопфатна анализа на сегашната инклузивност на плановите за постапување во итни случаи на национално ниво. Тоа претставува појдовна точка за оценување на нашата доследност ширум целата држава во поглед на Програмата за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност.

Истражувањето вклучува и анализа на истражувањето што ги изработи „мапите на недостиг“ („Gap Maps“) и на докази и на материјали, истражување на застапеноста на луѓето со онеспособеност во начините на коишто се уредува постапувањето во итни случаи, и утврдувањето на добрите практики за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност денес.

Истражувањето утврди три најитни подрачја за акција:

1. Инклузивни планови што ги утврдуваат услугите и средствата што може да бидат ангажирани за луѓето со онеспособеност во итни случаи;
2. Инклузивни информации што им се достапни на сите; процесите и алатките за комуникација мора да бидат одново разгледани во соработка со луѓето со онеспособеност;
3. Инклузивни практики што поттикнуваат можности за приспособување на поддршката и соработка меѓу сите сектори и намалување на пречките за луѓето со онеспособеност.

Ова истражување ќе послужи како информација за следната фаза од работата на Програмата за намалување на опасноста при несреќи што ги вклучува и луѓето со онеспособеност, која што Националната агенција за постапување во итни случаи планира ги унапреди во многу блиска иднина.

Краток преглед на напредокот од 3 декември 2021 г.

Од моментот кога почна да се применува Стратегијата ADS, има општ позитивен напредок во поглед на спроведувањето на акциите. Повеќето надлежни чинители го зголемија бројот на завршени акции во 2022-2023 во споредба со периодот за известување 2021-2022 г.

Општиот напредок постигнат за сите 417 Планови за насочена акција покажува дека:

- **353 (85%)** акции е известно дека се завршени или во тек; при што:
 - **144 (35%)** акции се завршени, и
 - **209 (50%)** акции се во тек
- **63 (15%)** акции е известно дека има извесно доцнење, дека се привремено прекинати или дека ќе почнат во иднина.

Табела 13: Напредокот на сите акции од Плановите за насочена акција по влада и по состојба за периодот 2021-2023 г.

Влада	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Австралиска влада	17	23	16	1	2	59
Нов Јужен Велс	6	25	12	3	0	46
Викторија	18	30	2	0	0	50
Квинсленд	23	28	4	0	0	55
Западна Австралија	10	20	1	0	0	31
Јужна Австралија	28	31	7	2	1	69
Тасманија	8	13	8	0	0	29
Австралиска Престолничка Територија	25	12	3	0	0	40
Северна Територија	9	27	1	1	0	38
Вкупно	144	209	54	7	3	417

Табела 14: Напредокот на сите акции од Плановите за насочена акција по одделни Планови за насочена акција и состојба во периодот 2021-2023 г.

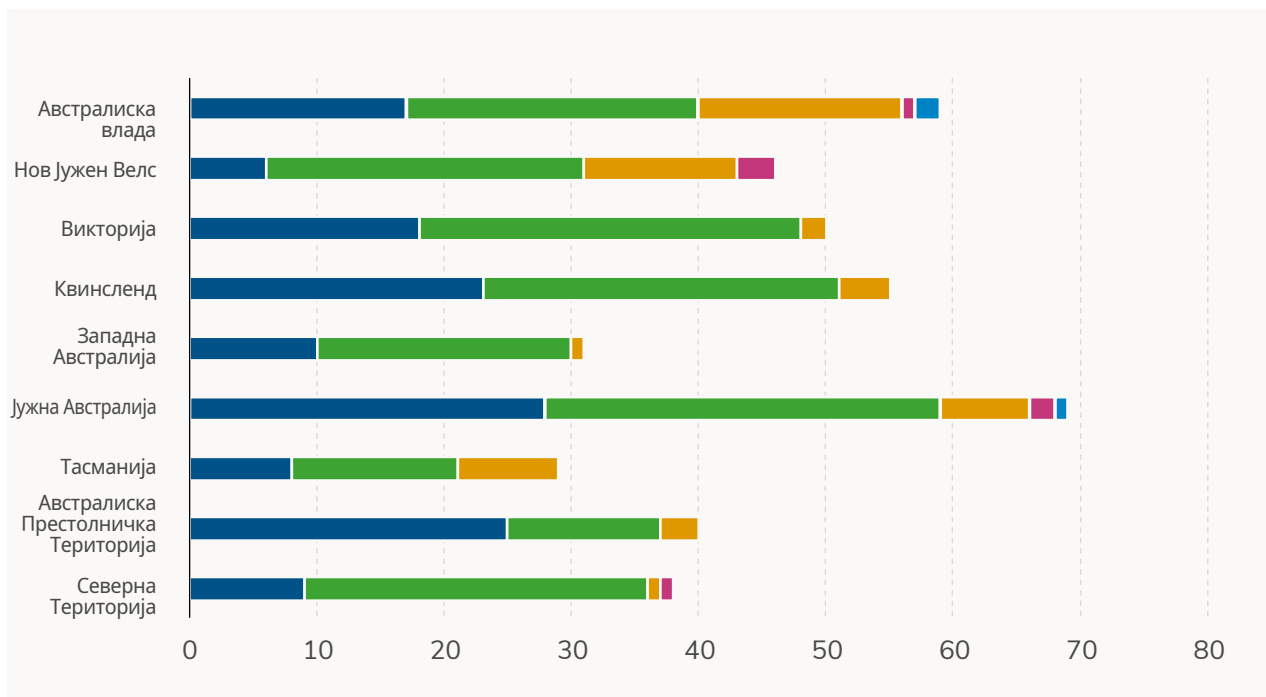
ТАР	Завршено	Навреме	Доцнење	Паузира	Ќе започне во иднина	Вкупно
Вработување	27	47	9	0	0	83
Однесување на заедницата	25	33	10	0	0	68
Деца на предучилишна возраст	22	43	7	3	1	76
Безбедност	49	52	25	4	2	132
Постапување во итни случаи	21	34	3	0	0	58
Вкупно	144	209	54	7	3	417
Проценти	35%	50%	13%	2%	1%	

Напомена: Вкупниот збир на процентите можеби не изнесува 100 поради заокружувањето на децималите.

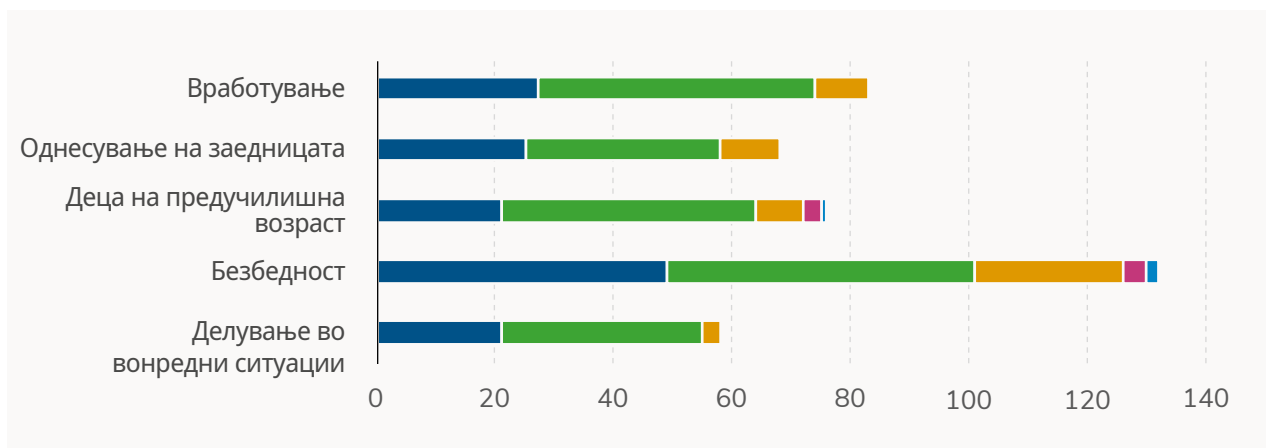
Легенда: Напредување на планот TAP на национално ниво 2021–2023 г.

- Завршено
- Навреме
- Доцнење
- Паузира
- Ќе започне во иднина

Графикон 13: Напредокот на сите акции од Плановите за насочена акција по влада и по состојба за периодот 2021-2023 г.

Графикон 14: Напредокот на сите акции од Плановите за насочена акција по одделни Планови за насочена акција и состојба во периодот 2021-2023 г.

**Australia's
Disability
Strategy**
2021-2031

Creating
an inclusive
community
together